

Literatura

Zůbek, A. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při stavbě Brno, Spolková 8, výstavba bytového domu Lido*. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A42/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zůbek, A. 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 61(1), 170.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábrdovice, Bez. Brno-město), Spolková-Straße 8, Parz. Nr. 53, 54. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Die Rettungsgrabung wurde im Zusammenhang mit dem geplanten Bau des Wohnhauses Lido im März bis Mai 2019 realisiert. Es gab keine mittelalterlichen oder frühneuzeitlichen Siedlungspuren, außer urgeschichtlichen Gruben wurden nur Fundament- und Kellermauern aus dem 19. und 20. Jahrhundert freigelegt. Früher stand hier die Kafka-Spinnerei, die im Jahre 1892 niederbrannte. An ihrer Stelle wurde 1897 ein Arbeiterhaus gebaut.

Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město)

Ulice Přadlácká a Vranovská.

Středověk, novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1160058:596811.

V průběhu dubna roku 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum na parcelách č. 974/2, 974/3 a 978 v katastrálním území Brno-Zábrdovice. Výzkum byl vyvolán stavbou nového bytového domu na ploše o rozměrech cca 20 × 80 m. Plocha z jihu navazuje na prostor, který byl předmětem archeologického výzkumu při výstavbě bytového domu v roce 2017, během kterého bylo dokumentováno osídlení lidu s moravskou malovanou keramikou, únětickou kulturou a novověké sídlištní aktivity (Přichystal 2018a; 2018b; 2018c).

Zhruba v severovýchodní části stavební jámy byl na řezu zaznamenán blíže neinterpretovatelný porušený objekt, z jehož výplně bylo vyzvednuto několik keramických fragmentů vrcholně středověkého stáří. Na opačné straně staveniště byla rovněž na řezu dokumentována novověká vápenná jáma, z jejíž výplně se nepodařilo získat žádný materiál. Poslední zaznamenanou aktivitu představuje řada osmi menších jam v západní části stavební jámy. Byly rozmístěny na západním a severním okraji parcely v rozestupech 1 až 1,5 m, přičemž v jedné byl registrován zásyp po vytaženém sloupu. Z výplně dvou jam byly kromě vrcholně středověkých intruzí vyzvednuty drobné glazované fragmenty umožňující datování snad do 19. století. S největší pravděpodobností se jedná o sloupové jámy plotu ohraničujícího parcelu zaznamenanou již na indikačních skicách v roce 1825.

Literatura

Přichystal, M. 2018a: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 126–127.

Přichystal, M. 2018b: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(1), 161.

Přichystal, M. 2018c: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 59(2), 228.

Summary

Brno (cadastre Zábrdovice, Brno-město District), Přadlácká and Vranovská Streets. Middle Ages, Modern Ages. Village, suburb. Rescue excavation.

During rescue excavation, one probably medieval feature, one modern age lime pit and eight post-holes of a fence which once stood on the plot border were documented.

Jiří Zubalík

Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město)

Gajdošova ulice.

Novověk. Vesnice. Záchranný výzkum.

Lokalizace: 1. etapa: S-JTKS (X:Y) – 1160924.94:59396.97,

2. etapa: S-JTSK (X:Y) – 1160764.81:595390.55.

V průběhu června 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum při realizaci první etapy rekonstrukce plynovodu v Gajdošově ulici v Brně-Židenicích, konkrétně v jižní části ulice (v místech u křižovatky s Vančurovou ulicí). V liniovém výkopu byl dokumentován menší zahloubený kruhový objekt s podhloubenými stěnami. Z jeho zásypu byl získán glazovaný keramický materiál a skleněné fragmenty umožňující rámcově datovat objekt do 19. století. Pravděpodobně se jednalo o odpadní jámu náležící k jednomu z domů stojících v historickém jádru Juliánova, který byl zničen výstavbou průtahu velkého městského okruhu v 80. letech 20. století.

Druhá etapa proběhla na přelomu června a července 2019. Archeologické situace byly zjištěny v liniovém výkopu v prostoru mezi domy Gajdošova č. p. 64 a č. p. 82. Samotná Gajdošova ulice sleduje starou cestu spojující historické jádro Židenic s nejstarší částí Juliánova, založeného v roce 1786. Ve zkoumaném místě se zástavba objevuje až od 80. let 19. století, kdy se v souvislosti s rozvojem brněnského průmyslu výrazně rozrůstaly jak Židenice, tak Juliánov. Velký zásah do zástavby obou městských čtvrtí představovala výstavba průtahu velkého městského okruhu v 80. letech 20. století, která zničila mj. i domy ve sledovaném prostoru (Kuča 2000, 376–377, 626, 628).

V průběhu výzkumu bylo dokumentováno celkem 15 zděných konstrukcí (základových zdí), které bylo možno s pomocí katastrální mapy evidencí z roku 1907 přiřadit ke 4 domům (č. p. 1221, 1525, 1615 a 1807). K domu č. p. 1221 bylo možno přiřadit cihlové zdi 900, 901 a 902, které byly vyzděny na světle šedou vápnito-písčitou maltu. V rámci konstrukce 900 bylo registrováno sklepní okno, stěna v tomto prostoru také nese šedou omítku. Zbytky modře nabarvené omítky se nacházely na zdech 901 a 902.

Z jižněji umístěného domu č. p. 1525 byly zaznamenány pouze zdi 903 a 904. Obě byly vyzděny ze strojových cihel na žlutou vápnito-písčitou maltu. Dům byl přiřazen k domu č. p. 1221.

Jižně od domu č. p. 1525 následovala nezastavěná parcela a poté dům č. p. 1615, ke kterému náležely zdi 905 až 908. Jednalo se o stavbu vyzděnou z cihel s malým přídatkem kamenů, především křemenných slepenců facie Old Red, byla použita světle šedá vápnito-písčítá malta. Šedá vápenná omítky byla dokumentována pouze na zdi 907.

Zdi 909 až 914 patří k nejjižnějšímu domu č. p. 1807. Také v tomto případě se jednalo o zdi vystavěné z cihel, občas se využíly křemenné slepence facie Old Red. Zeď 910 se od ostatních odlišuje, jako jediná je vystavěna na vápnito-písčitou maltu šedých odstínů, také nedosahuje ani poloviční hodnoty síly ostatních zdí – je možné, že se jedná o mladší příčku. Zbylé zdi byly vystavěny na žlutošedou vápnito-písčitou maltu. Na některých zdech (912, 913 a 914) byla přítomna šedá omítky, která spolu s železnými profily tvaru „L“ trčícími ze zdi 914 (držáky na polici?) může indikovat přítomnost sklepa v těchto místech. Dům byl pravděpodobně

přizděn k severnímu domu č. p. 1525, jak tomu nasvědčuje konstrukce zdi 909, kterou tvoří pouze cihlová plenta a zlomky cihel prolité maltou, které byly vysypány mezi tuto plentu a zeď 908.

Literatura

Kuča, K. 2000: *Brno. Vývoj města, předměstí a připojených vesnic*. Praha, Brno: Baset.

Summary

Brno (cadastre Židenice, Brno-město District), Gajdošova Street. Modern period. Town – suburb. Rescue excavation.

One pit was documented during the first phase of the rescue excavations in the trench for a gas pipeline. Pottery could be dated to 19th century. This was probably a rubbish pit belonging to a house situated in the historical centre of Juliánov village; the building was destroyed in the 1980s.

Damaged parts of the foundations of four brick buildings from the 1880s were documented during the second phase of the rescue excavation in the trench for a gas pipeline.

Jiří Zubalík

Brodek u Prostějova

(k. ú. Sněhotice, okr. Prostějov)

Intravilán, parc. č. 660.

Vrcholný středověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: ZM ČR 1 : 10000, list 24-24-21, 448:26.

Ve dnech 25. března 2019 až 1. dubna 2019 proběhl záchranný archeologický výzkum vyvolaný rozšířením distribuční sítě nízkého napětí v obci Sněhotice, okr. Prostějov („Sněhotice, rozš. DS NN, Pazdera, Říha“, č. stavby 1030024377). Liniový výkop určený pro pokládku kabelů protnul v blízkosti osady Famílie zásyp archeologického objektu středověkého stáří a níže po svahu pak vrstvy splachů s obsahem mazanice. Jedná se o první archeologické nálezy pocházející z katastrálního území Sněhotic, které hmatatelně potvrzují jejich středověkou historii doloženou již roku 1334 (*in villa Snihoticz*, Hosák, Šrámek 1980, 470).

Literatura

Hosák, L., Šrámek, R. 1980: *Místní jména na Moravě a ve Slezsku, díl II., M-Ž*. Praha: Academia.

Zusammenfassung

Brodek u Prostějova (Kat. Sněhotice, Bez. Prostějov). Im Ort, Parz. Nr. 660. Spätmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

Pavel Fojtík

Dlouhá Loučka (k. ú. Plinkout, okr. Olomouc)

„V sadech“.

Vrcholný středověk – novověk. Důlní činnost. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 1093812.85:550419.43.

V květnu 2019 zdokumentovali pracovníci Archeologického centra Olomouc pozůstatky půdorysů tří zasypaných šachet dolů, které odkryla stavba polní cesty podél SZ okraje obce. Šachty měly oválný až kruhový půdorys s rozměry 4–9 m. Jednu

z šachet přešla škarpa podél cesty, její ústí mělo trychtýřovitý profil. Zásyp šachet obsahoval mimo materiál vytěžený z dolu i fragmenty cihel. Situace je datována rámcově do středověku až novověku (Kršková 2015, 225).

Literatura

Kršková, M. 2015: Dlouhá Loučka (k. ú. Plinkout, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 56(2), 254–255.

Zusammenfassung

Dlouhá Loučka (Kat. Plinkout, Bez. Olomouc), V sadech. Mittelalter, Neuzeit. Bergbau, Schacht. Rettungsgrabung.

Marek Kalábek

Dolní Věstonice (okr. Břeclav)

Kostel sv. Michala, parc. č. 1.

Vrcholný středověk, novověk. Kultovní areál. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově.

Lokalizace: S-JTSK (X:Y) – 599113:194983.

V průběhu listopadu 2019 provedlo Regionální muzeum v Mikulově záchranný výzkum, který předcházal rekonstrukci podlahy v kostele sv. Michala v Dolních Věstonicích. Celá stavba je rozdělena na více etap, v roce 2019 výzkum probíhal v části gotické lodi kostela mimo západní čtvrtinu a oblast pod věží. V průběhu výzkumu zde bylo zdokumentováno celkem 6 podlahových horizontů. Nejstarší horizont byl z lité malty, na něj nasedaly dva horizonty podlah z pálených dlaždic o rozměrech 19 × 19 × 3 cm s ortogonálně orientovanými spárami vůči zdem kostela. Nejmladší horizont z pálených dlaždic měl spáry orientované diagonálně vůči zdem kostela, dlaždice měly rozměry 21 × 21 × 4 cm. Do tohoto podlahového horizontu byl později vsazen pás masivních pískovcových bloků v hlavní ose kostela. Nejmladším horizontem byla stávající šatovská dlažba, patrně z 19. nebo počátku 20. století. V severovýchodním rohu gotické fáze kostela byly nalezeny základy zdí z cihel a vápencových bloků. Další pozůstatky zdiva včetně omítek byly zjištěny na západním okraji zkoumané plochy.

V rámci odkryvu podlah byla objevena i novověká krypta s pohřby, která zasahovala z barokní části kostela i pod gotickou. Krypta byla již dříve zaměřena B. Novotným v 50. letech 20. století.

V průběhu výzkumu bylo nalezeno pouze malé množství keramiky, fragmentů skleněných tabulí, keramiky, fragmentů omítek a disartikulovaných lidských kostí. Další fáze archeologického výzkumu by měla proběhnout v roce 2020.

Literatura

Neuveдено.

Summary

Dolní Věstonice (Břeclav District), Church of St. Michael. High Middle Ages, Modern Ages. Sacred area. Rescue excavation. Six floor horizons were documented during the reconstruction of the gothic part of the church.

Kristína Piačková, František Trampota